

Music and Dramatics Department
Shivaji University, Kolhapur

Course Work for Ph.D. / M.Phil.
(Music)

संगीत व नाटयशास्त्र विभाग
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
पीएच. डी. / एम. फिल. (संगीत)

जून २०११ पासून

प्रश्नपत्रिका क्र. १ :-	संशोधन पध्दती (Research Methodology)	गुण - १००
प्रश्नपत्रिका क्र. २ :-	संगीत व इतर विद्याशाखा परस्पर संबंध (Interdisciplinary Subjects)	गुण - १००
प्रश्नपत्रिका क्र. ३ :-	बुजुर्ग कलाकारांचा अभ्यास गायक किंवा वादक (Study of tallwards in Vocal / Instrumental Music)	गुण - १००

Course Work
संगीत व नाटयशास्त्र विभाग
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
पीएच. डी. / एम. फिल. (संगीत)
प्रश्नपत्रिका क्र. १
संशोधन पध्दती
(Research Methodology)

विभाग I

(I)

- i) संशोधन पध्दती – स्वरूप, आवश्यकता, व्याप्ती
- ii) प्रकार – मुलभुत आणि उपयोजिता
- iii) पध्दती – ऐतिहासिक, वर्णनात्मक, प्रयोगाधिष्ठित सर्वेक्षण मुलक
- iv) तंत्रे – निरीक्षण, मुलाखती, प्रश्नावली, ग्रंथालये, ध्वनीफिती,
नियतकालिके, संख्याशास्त्रीय उपायोजन
- v) कलामुल्यांचे महत्व, निकषाचे मार्गदर्शनात्मक सामान्य स्वरूप
(व्यक्तीनिष्ठता)

(II) संगीत संशोधन विविध क्षेत्रे

- i) प्रागैतिहासिक, प्राचीन, मध्ययुगीन, आर्वाचीन संगीत
- ii) वरील कालखंडातील ग्रंथ लेखन आणि ग्रंथ कार्य
- iii) घराणी / शैली संप्रदाय
- iv) संगीत प्रकार १) शास्त्रीय २) उपशास्त्रीय ३) नाट्यसंगीत ४) सुगम संगीत

विभाग II

(III) प्रबंध लेखन तंत्र

- i) मांडणी, संपादन, संकलन, उपशिर्षक, परिच्छेद, संदर्भ टीपण, नमुना शैली, अवतरणे, तक्ते, परिशिष्टे, तळटीपा, प्रकरण विभाजन, प्रास्ताविक, प्रकरणशहा निष्कर्ष, उपसंहार व संदर्भ सूची.

(IV) संगणक आणि संगीत – सामान्य स्वरूप (Introductory)

- i) संगणक – परिचय आणि उपयोग
- ii) इंटरनेट उपकरणांचा परिचय आणि वापर
- iii) वेब साईटस् परिचय व महत्त्व
- iv) इमेलचे महत्त्व आणि वापर
- v) मराठी सॉफ्टवेअर
- vi) लिनक्स आणि युनिकोड
- vii) डाऊन लोडिंग आणि अपलोडिंग प्रक्रिया

संदर्भ पुस्तके

- १) संशोधन पध्दती – श्री. दु. का. संत
- २) Sources of Research In Indian Classical Music
- ३) भारतीय संगीत का इतिहास – भगवतचरण शर्मा
- ४) घरंदाज गायकी – वा. ह. देशपांडे
- ५) घराण्याची वाटचाल – सुलभा ठकार, निला भागवत
- ६) संगीतातील घराणी – ना. र. मारूलकर
- ७) जुळू पाहणारे दोन तंबोरे – पं. बबनराव हळदणकर
- ८) महाराष्ट्राचे सांगीतिक कार्य – वा. ह. देशपांडे
- ९) संगीताचे गाजवलेली रंगभूमी – बाबूराव जोशी
- १०) शब्द प्रधान गायकी – यशवंत देव
- ११) हमारे प्रिय संगीतराव – हाथरस प्रकाशन
- १२) थोर संगीतकार – डॉ. बी. आर. देवधर

प्रश्न पत्रिकेचे स्वरूप

विभाग I

एकूण गुण १००

प्रश्न १ ला	–	संक्षिप्त उत्तरे लिहा (चार पैकी दोन)	२५
प्रश्न २ रा	–	दीर्घोत्तरी प्रश्न (अंतर्गत उपप्रश्ना सहित)	२५
प्रश्न ३ रा	–	दीर्घोत्तरी प्रश्न (अंतर्गत उपप्रश्ना सहित)	२५
प्रश्न ४ था	–	टीपा द्या (चार पैकी दोन)	२५

Course Work

संगीत व नाटयशास्त्र विभाग

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

पीएच. डी. / एम. फिल. (संगीत)

प्रश्नपत्रिका क्र. २

संगीत व इतर विद्याशाखा परस्परसंबंध

(Interdisciplinary Subjects)

- (I) संगीत संशोधन प्रक्रिया आणि इतर विद्याशाखा संशोधन प्रक्रिया
  - (II) i) संगीत आणि सौंदर्यशास्त्र दोन्ही कलांचे मूलभूत स्वरूप, घटक, महत्त्व, निकष
ii) संगीत आणि मानसशास्त्र दोन्ही कलांचे स्वरूप घटक, महत्त्व, निकष
  - (III) संगीत आणि ध्वनीशास्त्र, आवाजसाधना शास्त्र अन्योन्य संबंध महत्त्व मूलभूत घटक
  - (IV) संगीत विद्युत उपकरणे संगणक व इतर प्रसार माध्यमांचे महत्त्व
-

संदर्भ पुस्तके

- 1) संगीत व सौंदर्यशास्त्र – डॉ. सुलभा ठकार
- 2) संगीताचे सौंदर्यशास्त्र – डॉ. अशोक रानडे
- 3) संगीताचे मानसशास्त्र – डॉ. शामला बनारसे
- 4) संगीताचे मानसशास्त्र – डॉ. प्रेमला काळे
- 5) आवाज साधनाशास्त्र – डॉ. बी. आर. देवधर
- 7) संगीताचे सौंदर्यशास्त्र – डॉ. शुभांगी बहुलीकर

प्रश्नपत्रिका स्वरूप

एकूण गुण १००

प्रश्न 1 ला	संक्षिप्त उत्तर लिहा (चार पैकी दोन)	25 गुण
प्रश्न 2 रा	दीर्घोत्तरी प्रश्न (अंतर्गत उपप्रश्नासहित)	25 गुण
प्रश्न 3 रा	टीपा लिहा (चार पैकी दोन)	25 गुण
प्रश्न 4 था	दीर्घोत्तरी प्रश्न (उपप्रश्नासहित)	25 गुण

Course Work

संगीत व नाटयशास्त्र विभाग

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

पीएच. डी. / एम. फिल. (संगीत)

प्रश्नपत्रिका क्र. २

बुजुर्ग कलाकारांचा अभ्यास गायक किंवा वादक

(Study of tallwards in Vocal / Instrumental Music)

- (I) ख्याल, ध्रुपद, धमार (गायनवादन) घराणी आणि त्यातील बुजुर्ग कलाकारांचे योगदान
गायन – 1) ग्वाल्हेर 2) आग्रा 3) जयपूर 4) किराणा 5) भेंडीबाजार 6) मेवाती
तबला – दिल्ली, फारूकाबाद, अजराडा, पंजाब, बनारस
सतार – सेनिया इमहाहरखानी
- (II) i) उपशास्त्रीय संगीत – बुजुर्ग कलाकारांचे योगदान
तुमरी, दादरा, टपपा, कझरी, सावन
ii) सुगम गायन – विविध प्रकार आणि कलाकारांचे योगदान
- (III) संगीत समीक्षा – विविध प्रकार, महत्त्व आणि निकष
- (IV) विद्यार्थ्यांच्या विविध विषयांच्या अनुषंगाने येणारे प्रश्न

संदर्भ पुस्तके

- 1) घरंदाज गायकी – डॉ. वामनराव देशपाडे
- 2) संगीतातील घराणी – डॉ. ना. र. मारूलकर
- 3) तबला – पं. अरविंद मुळगांवकर
- 4) ठुमरी विशेषांक – संगीत कार्यालय हथरस
- 5) शब्दप्रधान गायकी – श्री. यशवंत देव
- 6) हमारे संगीत रत्न – संगीत कार्यालय हथरस
- 7) संगीत निबंधावली – संगीत कार्यालय हथरस
- 8) बुजुर्ग – रामकृष्ण बांद्रे
- 9) स्वरसंहार्द्र – प्रभाकर जठार
- 10) Roll og Criticisum in Hindustani Classical Music – प्रिया कानुंगो
- 11) आस्वादक संगीत समीक्षा – श्रीरंग संगोराम

प्रश्नपत्रिका स्वरूप

एकूण गुण १००

प्रश्न 1 ला	संक्षिप्त उत्तर लिहा (चार पैकी दोन)	25 गुण
प्रश्न 2 रा	दीर्घोत्तरी प्रश्न (अंतर्गत उपप्रश्नासहित)	25 गुण
प्रश्न 3 रा	टीपा द्या (चार पैकी दोन)	25 गुण
प्रश्न 4 था	दीर्घोत्तरी प्रश्न (अंतर्गत उपप्रश्नासहित)	25 गुण